

Jaarverslag

Verantwoord beleggen
2015

Jaarverslag verantwoord beleggen 2015

Ook in 2015 heeft Pensioenfonds Vervoer in het beleggingsbeleid en de uitvoering ervan weer een impuls kunnen geven aan maatschappelijke verantwoord beleggen. Nadat in 2008 de Principles for Responsible Investment zijn ondertekend, zijn in de ontwikkeling van het verantwoord beleggingsbeleid een aantal stappen gezet. De basis voor die ontwikkeling wordt gevormd door de volgende vijf beleidspijlers:

1. Uitsluiten van bedrijven en landen in de beleggingsportefeuille;
2. Integratie van ESG (Environmental, Social en Governance) aspecten in de beleggingsportefeuille;
3. Dialoog met bedrijven en het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
4. Starten van of deelname aan (massa)schadeclaims;
5. Doelinvesterings (ook bekend als 'impact investing').

Ad 1 Uitsluiting

Pensioenfonds Vervoer onthoudt zich van beleggingen als daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd die op grond van het nationale of internationale recht zijn verboden of niet passen in door Nederland ondertekende breed gedragen internationale verdragen. Pensioenfonds Vervoer baseert zich bij het beoordelen van uit te sluiten overheden en bedrijven op bevindingen en rapporten van externe onderzoeksbureaus.

De redenen voor uitsluitingen zijn te clusteren in vijf groepen:

1. Productie van controversiële wapens
2. Milieuvervuiling
3. Corruptie
4. Schending van mensenrechten
5. Schending van werknemersrechten

Periodiek rapporteert Pensioenfonds Vervoer op de eigen website over het uitsluitingenbeleid, door de publicatie van een uitsluitingenlijst. Ultimo 2015 zijn 12 landen en 41 bedrijven uitgesloten in de portefeuille van het fonds. In 2015 zijn twee bedrijven toegevoegd en twee bedrijven verwijderd van de uitsluitingenlijst.

In de afgelopen vijf jaar zijn in totaal 33 bedrijven toegevoegd en 18 bedrijven verwijderd van de uitsluitingslijst. Vier bedrijven zijn in deze periode zowel toegevoegd, als later weer verwijderd. De meest voorkomende reden voor toevoeging aan deze lijst was in de afgelopen vijf jaar milieuvervuiling. De meest voorkomende reden voor verwijdering uit deze lijst in dezelfde periode was dat er geen sprake meer was van betrokkenheid bij productie en/of onderhoud van controversiële wapens.

Ad 2 ESG-integratie in het beleggingsbeleid en uitvoering

In 2015 zijn alle beheerders van de aandelenportefeuille en vastrentende waardenportefeuille op ESG-integratie geanalyseerd. Daarbij zijn twee invalshoeken gehanteerd. Enerzijds de verslaglegging van de gesprekken die door de fiduciair manager van het pensioenfonds met de vermogensbeheerders zijn gevoerd. Anderzijds de (verplichte) verantwoording van de vermogensbeheerders aan UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investment). Dit is alleen van toepassing indien deze vermogensbeheerders de PRI ondertekend hebben. Vijf jaar geleden waren 2 van de 18 van de vermogensbeheerders PRI-ondertekenaars, inmiddels is dit aantal eind 2015 gestegen naar 25 van de 26. De vermogensbeheerders die daarbij het slechtst scoren zijn geïdentificeerd. Met deze vermogensbeheerders worden nadere gesprekken over dit onderwerp gevoerd. Het fonds beoogt gedragsverandering bij de vermogensbeheerders te bewerkstelligen, met het oog op de maatschappelijke verantwoording die aan uiteindelijke belanghebbenden moet kunnen worden afgelegd. Ontslag van een vermogensbeheerder op grond van tekortkomingen in ESG integratie is geen doel op zich, maar is de laatste maatregel indien ESG-integratie door een vermogensbeheerder niet voldoende wordt erkend.

Ad 3 Dialoog met het management van ondernemingen (engagement)

Een dialoog met bedrijven is effectiever indien er gezamenlijk wordt opgetrokken met andere institutionele beleggers, met vergelijkbare belangen en met gedeeltelijk dezelfde bijbehorende verantwoordelijkheid. In 2014 heeft het bestuur besloten een contract aan te gaan met Hermes Equity Ownership Services (EOS). Zij gaan de gerichte dialoog aan namens hun klanten die aandeelhouders zijn in hetzelfde bedrijf. In 2015 is er met 345 bedrijven uit de portefeuille van pensioenfonds Vervoer de dialoog gevoerd. Deze bedrijven vertegenwoordigen ca. 43% van de waarde van de aandelenportefeuille van Pensioenfonds Vervoer. De regionale verdeling van de bedrijven en de onderwerpen waarover dialoog gevoerd is, staat op de website van het pensioenfonds: www.pfvervoer.nl/verantwoord-beleggen.

Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Pensioenfonds Vervoer wenst in beginsel voor de ondernemingen waarin het fonds belegt op iedere aandeelhoudersvergadering te stemmen op alle agendapunten. Het inhoudelijke stembeleid is gebaseerd op de ICGN Global Corporate Governance Principles. Deze principes laten ruimte voor het toepassen van de nationale corporate governance codes, zoals de Nederlandse Corporate Governance Code. Dit kan betekenen dat het beleid per land verschillend uitwerkt, vanwege de verschillende toepasselijke nationale codes en regelgeving. Een en ander is in een apart stembeleid vastgelegd.

Uitgebrachte stemmen in 2015

In 2015 heeft Pensioenfonds Vervoer op 99,6% van de aandeelhoudersvergaderingen (waarbij dit mogelijk was) gestemd. In enkele landen wordt niet gestemd vanwege de hoge kosten voortvloeiend uit lokale wet- en regelgeving. Van de voorstellen waarover is gestemd, is 98% ingebracht door het management en 2% door aandeelhouders.

Pensioenfonds Vervoer heeft op 85% van de voorstellen van het management vóór gestemd, op 14% tegen en in 1% van de gevallen is niet gestemd of heeft het fonds zich onthouden van stemming. Het fonds heeft vóór 37% van de voorstellen van aandeelhouders gestemd, in 61% van de aandeelhouders voorstellen tegen gestemd en in 2% van de gevallen zich van stemming onthouden of niet gestemd. De belangrijkste onderwerpen waar het fonds tegen voorstellen van het management heeft gestemd, waren 'beloning', 'benoeming van bestuurders' en wijzigingen in de statuten van de onderneming.

Van de aandeelhoudersvoorstellen viel 55% in de categorie 'goed bestuur' (bijvoorbeeld beloningsbeleid, voorstel benoeming directielid), 35% in de categorie 'sociaal' (bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, diversiteit van management) en 10% in de categorie 'milieu' (bijvoorbeeld rapporteren over CO₂-uitstoot).

Geaggregeerde gegevens over het stemgedrag van Pensioenfonds Vervoer:

Aandeelhouders- vergaderingen	Aantal	Stembiljetten	Gestemd	Niet gestemd
	2.349	2.777	2.765	12

	Aantal	Voor	Tegen	Onthouden	Niet gestemd
Voorstellen management	28.379	24.040	3.962	231	146
Voorstellen aandeelhouders	572	212	350	4	6
Totaal	28.951	24.252	4.312	235	152

Ad 5 Doelinvesteringen

Doelinvesteringen zijn investeringen waarvan we verwachten dat deze positief bijdragen aan het verwezenlijken van de UN Millennium Development Goals. Doelinvesteringen kunnen ook tot doel hebben een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de Nederlandse economie. Naast de bestaande belegging in een Microfinancieringsfonds is in 2015 een allocatie aan het ACTIAM-FMO SME Finance Fund toegekend. Dit fonds verschaft leningen aan financiële instellingen in opkomende en ontwikkelingslanden. Hierbij wordt geëist dat dit geld gebruikt wordt voor verstrekking van MKB-kredieten. De bedrijven die deze leningen ontvangen moeten deze leningen aanwenden voor activiteiten die werkgelegenheid verschaffen. Ook moeten deze bedrijven voldoen aan eisen op het gebied van duurzaamheid. ACTIAM is de fondsmanager en FMO zoekt en selecteert geschikte investeringen. Zij verrichten de due diligence, monitoren de investeringen en rapporteren over de beleggingen.